

Delårsrapport mars 2025

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	4
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	4
2.1.2	Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	5
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	7
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	7
3.1.1	Personalvolymutveckling	7
3.1.2	Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete.....	7
3.2	Ekonomisk uppföljning.....	9
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag nämnder	9
3.2.2	Utfall till och med perioden	9
3.2.3	Prognos.....	9
3.2.4	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	10
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	10
3.3.1	Anmälningar enligt Lex Maria	10
3.3.2	Effektivisering genom minskad administration och digitalisering	11
4	Insamling av information inför Budget 2026	12
5	Styrinformation till nämnden.....	15
5.1	Ekonomi	15
5.1.1	Förvaltningsgemensamt	15
5.1.2	Gymnasieskola.....	16
5.1.3	Anpassad gymnasieskola.....	17
5.1.4	Vuxenutbildning och Yrkeshögskola.....	18
5.1.5	Område stadsgemensamt	19

1 Sammanfattning

Uppföljning av nämndens verksamhet och ekonomi sker i enlighet med den struktur och tidplan för planering och uppföljning som kommunstyrelsen och utbildningsnämnden beslutat om. Delårsrapporten per mars är den andra av årets uppföljningsrapporter och har fokus på eventuella avvikelser i verksamheten, det systematiska arbetsmiljöarbetet samt periodens ekonomiska utfall och årets prognos. Genom rapporten beskriver förvaltningen även de ekonomiska utmaningar som nämnden står inför och gör ett medskick till arbetet med budget 2026.

I en jämförelse med andra kommuner ligger Göteborgs gymnasieskolor fortfarande lågt i kostnad samtidigt som andelen elever på de mer resurskrävande utbildningarna, med stora behov av kompensatoriska insatser, är högre. Göteborg har en lägre andel elever med examen inom 3 år i jämförelse med riket och liknande kommuner. Den lägre genomströmningen är särskilt tydlig i de kommunala gymnasieskolorna med en hög andel elever på yrkesprogram och introduktionsprogram. I budget 2025 utökades utbildningsnämndens ram med 40 mnkr avsedda för att förstärka kvalitet och likvärdighet i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Utbildningsnämndens bedömning är att resurser behöver fortsätta att tillföras för att verksamheten ska kunna säkerställa kvalitet och likvärdighet samt göra ytterligare satsningar för att förbättra utbildningens kvalitet. En ökad eleversättning är nödvändig för att förstärka det kompensatoriska uppdraget, ytterligare utveckla undervisningens kvalitet, utveckla arbetet med skolnärvaro, trygghet och studiero samt arbeta mer långsiktigt med skolutveckling, vetenskapligt stöd och med främjande och förbyggande insatser för att öka elevernas måluppfyllelse. En resursförstärkning krävs även utifrån den högre kostnaden per elev i anpassad gymnasieskola och den prognostiserade ökningen av antalet elever i denna skolform.

Genom delårsrapporten lämnas en prognos för ekonomi i balans och ett planerat arbete fortlöper för att ta om hand det tillskott som tilldelades i budget 2025. Utifrån att tjänsteplanering föregår verksamhetsförändring samt att anställningsprocesser tar tid har tillskottet inte helt kunnat nyttjas under första delen av året. Det finns därav en möjlighet till att året slutar med ett positivt överskott.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Volym-, intäcks- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Verksamhetens nettokostnad (mnkr)	696 mnkr (fg år 667 mnkr)	2 774 mnkr (fg år 2 668 mnkr)
Antal göteborgare i gymnasieskola	18 969 (fg år 18 686)	
Antal göteborgare i gymnasieskola i egen regi	7 617 (fg år 7 661)	
Antal göteborgare hos annan huvudman (dvs fristående samt annan kommunal skola)	11 352 (fg år 11 025)	
Antal övriga elever (från annan kommun) i egen regi	2 991 (fg år 2 909)	

Verksamhetens nettokostnad ökar i linje med den ramuppräknning som skett inför 2025. Viss andel av tillskottet har ännu inte effektuerats i en utökad organisation men planeras nyttjas på helåret.

Antalet elever fortsätter öka utifrån befolkningsförändring. Arbete pågår parallellt för att öka andelen i egen regi.

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall perioden 2025	Prognos helår 2025	Utfall helår 2024	Utfall helår 2023
Andel elever med examen inom 3 år, yrkesprogram (%) hemkommun			72,8	73,9
Andel elever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program (%) hemkommun			82,6	84,3
Andel elever med examen inom 4 år, samtliga inkl IM (%) hemkommun			75,3	72,5
Andel elever som genomfört minst 22 veckors APL, anpassad gymnasieskola, nationella program (%)			45	33
Andel examinerade i relevant yrkesarbete 6 månader efter avslutad utbildning (%)				
- Vuxenutbildning			60	75
- Yrkehögskola			88	90

2.1.2 Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Utredning av område Stadsgemensamt

Stadsledningskontoret bereder för närvarande hemställan från grundskolenämnden, förskolenämnden samt nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om att ändra grundskolenämndens och utbildningsnämndens reglementen, vilket skulle innebära en förändrad organisation där Språkcentrum överförs från utbildningsnämnden till grundskolenämnden, samt att Center för skolutvecklings resurser delas upp mellan de fyra skolförvaltningarna. Hemställan omfattar också att kommunfullmäktige ska göra nödvändiga justeringar i kommunbidraget. I hemställan som ärendet härrör från konstateras att Språkcentrum finansieras via att grundskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen och fristående aktörer beställer insatser och att den föreslagna förändringen bör kunna genomföras utan en omfördelning av kommunbidrag.

Berörda förvaltningar har gemensamt tagit fram förslag på hur justerad fördelning av kommunbidraget för Center för skolutveckling kan se ut. Fördelningen blir ett underlag för stadsledningskontoret att väga in i beredning av stadens budget 2026 förutsatt att kommunfullmäktige beslutar om reglementesförändring för de berörda nämnderna.

Förvaltningarna är överens om att befintlig budget för Center för skolutveckling ska fördelas utifrån följande procentsiffror; 50 procent grundskolenämnden, 25 procent förskolenämnden, 15 procent utbildningsnämnden samt 10 procent nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Befintlig budget uppgår 2025 till 20 249 tusen kronor varav 1 600 tusen kronor är schablonmedel. Förvaltningarna är överens om att undanta schablonmedel vid beräkningen.

Förvaltningarna är överens om att befintligt hyresavtal avseende Bohusgatan, för lokaler som Center för skolutveckling nyttjar, kvarstår hos Utbildningsnämnden tills avtalet sägs upp för att sluta gälla 2027-12-31. Lokalkostnaderna delas enligt ovan nämnda procent och sträcker sig tills avtalet går ut. Skulle annan verksamhet komma in i lokalerna upphör övriga nämnders betalningsansvar.

Inställda digitala nationella prov

Införandet av digitala nationella prov har krävt ett omfattande förberedelsearbete inom Utbildningsförvaltningen för att säkerställa ett fungerande genomförande för gymnasieskolans elever under våren 2025. Betydande personella resurser har lagts på planering, tekniska förberedelser och utbildning, och förvaltningen har löpande påtalat identifierade brister för Skolverket.

Med kort varsel inför de planerade proven beslutade Skolverket (7 mars 2025) att ställa in genomförandet av de digitala nationella proven i den nya provplattformen vårterminen 2025, på grund av allvarliga tekniska brister i tjänsten.

Skolverkets sena beslut innebar att stora delar av det förberedelsearbete som redan genomförts på utbildningsförvaltningen, inte kunde användas som planerat. Verksamheterna tvingades i stället snabbt att ställa om och hantera ersättningsprov via andra system eller på papper, vilket har lett till oväntat merarbete och ökad administration för skolor, lärare och administrativ personal under en redan intensiv period.

Beslutet medför också att delar av förberedelserna måste upprepas nästa år – exempelvis utbildningsinsatser och översyn av lokala provorganisationer – vilket hade kunnat undvikas om proven genomförts denna termin. Konsekvenserna av det

inställda genomförandet adderar ytterligare till de operativa utmaningar verksamheten hanterar.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Personalvolymsutveckling

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2025	Utfall 2024
Antal årsarbetare	690,3	651,7	2520	2459,9

Antalet årsarbetare har ökat under årets första tre månader i jämförelse med 2024. Ökningen är framför allt inom yrkeskategorin lärare. Bedömningen är att antalet årsarbetare kommer att öka under 2025 i jämförelse med 2024.

3.1.2 Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete

Årlig uppföljningen av aktiva åtgärder

Uppföljningen är genomförd.

Stora delar av uppföljningen avseende aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter sker som en del i den årliga uppföljningen inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. I underlagen för den organisatoriska och sociala arbetsmiljörenden samt det individuella utvecklingssamtalet ingår frågor avseende kränkningar och trakasserier. En gång per år tar verksamheterna fram en arbetsmiljöplan som beskriver åtgärder som är aktuella att arbeta med kommande år. Av arbetsmiljöplanerna framgår att verksamheterna inte har identifierat några behov som är kopplade till aktiva åtgärder.

Avseende frågor om lön, rekrytering och befordran, kompetensutveckling samt att förena arbete och föräldraskap så har förvaltningens medarbetare goda förutsättningar till lika rättigheter och möjligheter.

Detta säkerställs exempelvis genom förvaltningens årliga lönekartläggning, att förvaltningen följer Göteborg Stads rutiner för en kompetensbaserad och normkritisk rekrytering, att lärarnas rätt till kompetensutveckling regleras i kollektivavtal samt att förvaltningen i princip enbart har tjänster som är förlagda till dagtid på vardagar.

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Uppföljningen är genomförd.

Modellen för det systematiska arbetsmiljöarbetet togs fram för flera år sedan och har därefter reviderats och utvecklats. Modellen är väl förankrad och inarbetad i organisationen.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet utgår från årshjulet för respektive samverkansnivå (FSG, LSG). Förändring och utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet har genom åren skett i samverkan med de fackliga organisationerna i FSG och i förvaltningens arbetsmiljögrupp.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet görs i FSG utifrån en genomgång av valda delar från respektive verksamhets arbetsmiljöplan. I utbildningsnämnden görs därefter en sammanfattning av redovisningen från FSG.

Arbetsmiljöplanerna samverkas på respektive LSG och går via linjeorganisationen till HR för sammanställning. I arbetsmiljöplanerna finns delar som härrör till de olika aktiviteter som är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet och som hanteras i respektive skolas/enhets LSG, exempelvis arbetsmiljöronder, medarbetarenkäten, sjukfrånvaro, arbetsmiljöhändelser samt riskbedömningar.

Med utgångspunkt från uppföljningen bedömer förvaltningen att det inte finns några avvikelser i modellen.

De största arbetsmiljöriskerna

Förvaltningens ekonomiska förutsättningar under en följd av år har inneburit krav på åtgärder, vilket har resulterat i anpassningar av personalvolymen. Förändringarna har resulterat i högre arbetsbelastning för många av förvaltningens yrkesgrupper. För lärarna är det framförallt administrativa och/eller sociala arbetsuppgifter som har ökat.

Budgeten för 2025 ger dock gymnasieskolorna något bättre ekonomiska förutsättningar i jämförelse med tidigare år. De förändrade förutsättningarna möjliggör en utökning av personalvolymen.

Förvaltningen har en modell för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Inom ramen för modellen kan cheferna fånga upp hur medarbetarna upplever sin arbetsmiljö och så långt som möjligt genomföra åtgärder.

Inom Anpassad gymnasieskola har vi en stor mängd med tillbud och arbetsskadeanmälningar. Elevgruppen är mångfacetterad och består av elever med olika behov och förutsättningar. Det är inte ovanligt med ett utåtagerande beteende från eleverna.

För att kunna arbeta förebyggande och undvika situationer som leder till tillbud eller arbetsskador arbetar Anpassad gymnasieskola med kompetensutveckling, exempelvis Trygg arbetsplats som är framtagna med förvaltningens säkerhetssamordnare samt elevhälsan. Nyanställd personal får också genomgå en särskild introduktionsutbildning i bemötande av elever i situationer som kan vara av svår karaktär.

I de årliga arbetsmiljöplaner som respektive verksamhet tar fram lyfter man fram brister i arbetsmiljön som inte kan åtgärdas omgående utan kräver mer omfattande insatser och är på längre sikt. Av arbetsmiljöplanerna från 2024 framgår att frågor avseende den fysiska arbetsmiljön såsom ventilation, temperaturer och akustik lyfts fram som områden där det finns brister.

Förvaltningen har en central funktion som arbetare med fastighetsfrågorna i samarbete med Stadsfastighetsförvaltningen. I samarbete planerar parterna de åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt. De åtgärder som har varit av större karaktär har varit projekt avseende ventilation/värme. Det finns en planering för vilka åtgärder som ska genomföras under 2025 avseende ventilation/värme.

Främjande faktor (friskfaktor)

Förvaltningen har under en följd av år haft låg personalomsättning inom de allra

flesta yrkesgrupper, vilket skapar stabilitet och kontinuitet i våra verksamheter. Låg personalomsättning innebär att verksamheterna behåller kompetens och medarbetare med erfarenhet. Sammantaget påverkar detta arbetsmiljön i positiv riktning. Värt att framhålla är att i stort sett alla lärare har lärarlegitimation, vilket har stor betydelse för skolornas verksamhet.

Förvaltningen planerar inte några nya insatser inom ovanstående områden. Inriktningen är att utifrån nuvarande arbetssätt bibehålla låg personalomsättning och att anställa lärare med lärarlegitimation.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag nämnder

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	309	301	8	281	1 215	1 148	1 141	1 134
Kostnader	-1 007	-1 022	15	-948	-3 990	-3 920	-3 913	-3 770
Kommunbidrag	694	694	0	667	2 775	2 772	2 775	2 668
Kommun-interna bidrag	0	0	0	0	0	0	0	13
Resultat	-4	-27	23	0	0	0	0	45

3.2.2 Utfall till och med perioden

Intäkterna är 8 mnkr högre än budgeterat för perioden. Merparten av den positiva avvikelser förklaras av stipendiemedel och intäkter i EU-projekt där motsvarande kostnad återfinns hos gymnasieskolorna. Ersättning för återsökt moms utifrån den extra utbetalningen till fristående efter 2024 års bokslut påverkar avvikelser. Intäkterna till provningsenheten har varit högre under årets tre första månader än budgeterat. Intäkter för sålda platser inom gymnasieskolan är högre än budget för perioden och påverkar positivt.

Personalkostnaden är 10 mnkr lägre än budget vilket till viss del beror på lägre sociala avgifter än budgeterat. Den stora orsaken är dock lägre personalkostnader på gymnasieområdena då planerade tjänster i budget inte tillsats ännu.

Övriga kostnader är 5 mnkr lägre än budget och beror dels på lägre IT-kostnader än budgeterat, dels på att vissa kostnader inte fallit ut under perioden utan förväntas senare under året.

3.2.3 Prognos

Förvaltningen har en ekonomi i balans och lämnar en prognos för året i nivå med budget. Inför budget 2025 gjordes ett tillskott samt att elevvolymen räknades ned. Detta medförde att tilldelningen till gymnasieskolorna blev betydande. Från hösten

2024 påbörjades därav ett arbete med att omsätta dessa medel till verksamhet. Detta arbete fortsätter under våren 2025. Det medför att viss andel av den positiva avvikelse som uppstått under början av året kan resultera i ett överskott.

Målsättningen är att verksamheten har en storlek på organisation i enlighet med budget under höstterminen 2025.

Verksamheten inom Vuxenutbildning, Yrkeshögskola och Stadsgemensamt har en prognos om ekonomi i balans.

Inom stadsgemensamt fortsätter behov av anpassning utifrån en minskad beställning från grundskolan av främst studiehandledning. Det prognostiserade underskottet för den delen av verksamheten kommer faktureras grundskoleförvaltningen. Vidare uppvisar stadsgemensamt ett underskott av verksamheten moderna språk som modersmål då det på grund av en anpassning till regelverket inte är tillåtet att sälja den verksamheten till externa aktörer. En negativ avvikelse förväntas uppstå till följd av det

3.2.4 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i mnkr)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
Gratis mensskydd på alla kommunala högstadie- och gymnasieskolor	0,5	2	0
Sommarlovskort	0	9,5	0

I kommunfullmäktiges budget för 2025 avsattes medel som ett bidrag till grundskole- och utbildningsförvaltningen att förse kommunala elever med gratis mensskydd. 40 procent av de elever som bedöms ha behov av mensskydd beräknas gå i utbildningsförvaltningens skolor varför utbildningsnämnden hemställer till kommunstyrelsen att utbetala 2 mnkr av de 5 mnkr avsatta beloppet. De kommunala skolorna ombesörjer på lite olika sätt hur eleverna får tillgång till mensskydden. På vissa skolor finns automater uppsatta på toaletterna och på vissa tillhandahålls det via skolsköterskorna.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 avsattes medel för sommarlovskort. Dessa fördelas till grundskole- och utbildningsförvaltningen till att förse elever med ett sommarlovskort. Av de beslutade 30 mnkr kan 9,5 mnkr avropas utifrån faktiska kostnader av Utbildningsförvaltningen.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Anmälningar enligt Lex Maria

	Kvartal 1 2025
Antal anmälningar enligt Lex Maria	0

3.3.2 Effektivisering genom minskad administration och digitalisering

Administration, ledning och styrning

Förvaltningen arbetar med effektivisering enligt budgetdirektivet, samtidigt som kraven på administration har ökat, särskilt centralt och i stödfunktioner. Det gäller regelefterlevnad (GDPR och informationssäkerhet), rapportering (intern/nationell) samt ökad beredskap (civilt försvar och kontinuitetsplanering). Denna ökade arbetsbelastning behöver hanteras. Det pågår även ett flertal nationella skolreformer som kräver arbetsinsatser och anpassning av arbetssätt, vilket kan öka kraven på central administration och stöd till verksamheten (se rubrik 4).

För att möta kraven och budgetdirektivets intentioner ses arbetssätt och processer kontinuerligt över. Fokus ligger på att identifiera möjligheter till digitalisering och automatisering. Förvaltningen undersöker även potentialen i AI-verktyg för specifika administrativa uppgifter. Dessa planerade insatser är centrala för att hantera arbetsbelastningen mer effektivt.

Digitalisering och processförbättring förväntas i nuläget inte leda till personalminskningar. Målsättningen är att effektiviseringarna ska möjliggöra hantering av ökad administration utan proportionerlig resursökning, samt frigöra tid för kärnuppgiften. På så sätt förväntas insatserna leda till effektivare resursanvändning över tid och bidra till att dämpa kostnadsutvecklingen.

Stadens mål om max 25 medarbetare per chef utmanar samtidigt budgetdirektivets krav på minskade kostnader för ledning och styrning. Anpassningen kan medföra ökade chefskostnader. Detta illustrerar komplexiteten i att balansera olika styrprinciper mot kravet på effektivisering.

Marknadsföring

Marknadsföring är nödvändig för att Göteborgs kommunala gymnasieskolor ska kunna konkurrera med friskolor och andra kommuners gymnasieskolor, attrahera elever, stärka sitt varumärke och säkerställa elevtillströmning. Genom att marknadsföra sig kan den kommunala gymnasieskolan behålla en stabil elevtillströmning och säkerställa sitt utbud av utbildningar. För att säkerställa att elever i grundskolan känner till våra skolors fördelar krävs en tydlig och attraktiv marknadsföring.

Unga och deras föräldrar söker information via sociala medier och hemsidor. Göteborgs kommunala gymnasieskolor måste därför finnas där eleverna är och anpassa sin marknadsföring till moderna plattformar. De sociala medierna har under de senaste åren ökat i betydelse och att finnas i dessa kanaler är av helt avgörande betydelse för skolornas i deras arbete att attrahera elever.

4 Insamling av information inför Budget 2026

Förstärkning av utbildningarnas kvalitet och likvärdighet för alla elever

Enligt Skollagen ska utbildningen vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet och skall få lika möjligheter att uppnå utbildningens mål. I detta avsnitt beskrivs hur gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan behöver tillföras resurser för att kunna säkerställa kvalitet och likvärdighet samt förstärka det kompensatoriska uppdraget, så att utbildningen möter elevernas behov.

Förstärkningar har gjorts på flera områden inom gymnasieskolans verksamhet genom riktade insatser inom tilldelad ram, men Göteborg har fortfarande en lägre andel elever med examen inom 3 år i jämförelse med riket och liknande kommuner. Den lägre genomströmningen är särskilt tydlig i de kommunala gymnasieskolorna med en hög andel elever på yrkesprogram och introduktionsprogram. På dessa program finns elevgrupper med stora behov av anpassningar och stöd. Även på de högskoleförberedande programmen ser förvaltningen att elevernas behov ökar och att måluppfyllelsen, andelen elever med examen, har minskat något det senaste året.

I en jämförelse med andra kommuner ligger Göteborgs gymnasieskolor lågt i kostnad samtidigt som andelen elever på de mer resurskrävande utbildningarna, med stora behov av kompensatoriska insatser, är högre. I Göteborg var nettokostnaden per elev 119 tkr 2023, att jämföra med kostnaden i liknande kommuner på 130 tkr och riksgenomsnittet på 133 tkr.

Den låga eleversättningen gör att resurserna måste användas till det som är mest nödvändigt med konsekvens att satsningar på utveckling av undervisningens kvalitet, anpassningar och stöd, kompetensutveckling av personal, lokaler och utrustning får stå tillbaka.

I Göteborgs stads budget 2025 utökades utbildningsnämndens ram med 40 mnkr avsedda för att förstärka kvalitet och likvärdighet i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Resurser behöver fortsätta att tillföras för att verksamheten ska kunna säkerställa kvalitet och likvärdighet samt göra ytterligare satsningar för att förbättra utbildningens kvalitet och förstärka det kompensatoriska uppdraget.

Utbildningsnämndens bedömning är att ersättningsnivån behöver öka stegvis de kommande åren för att möjliggöra dessa grundläggande och kostnadskrävande förstärkningar. Nämnden ser därför ett behov av en fortsatt ökad resurstilldelning liknande den satsning som gjordes i stadens budget inför 2025 även de kommande två budgetåren, för att närma sig en kostnad i nivå med liknande kommuner. Detta baseras på skillnaden i nettokostnad/elev mellan Göteborg, liknande kommuner och riksgenomsnittet.

En ökad eleversättning är nödvändig för att förstärka det kompensatoriska uppdraget, ytterligare utveckla undervisningens kvalitet, utveckla arbetet med skolnärvaro, trygghet och studiero samt arbeta mer långsiktigt med skolutveckling, vetenskapligt stöd och med främjande och förbyggande insatser för att öka elevernas måluppfyllelse. Insatser krävs för att säkerställa en god arbetsmiljö och en tillräcklig lärartäthet i förhållande till utbildningens krav och elevernas behov. Insatser krävs för att lokaler och utrustning ska anpassas till de krav på utbildningen som utvecklingen av övriga samhället, arbetsmarknaden samt

högskolan medför.

En bibehållen resurstilldelning till gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan, förenat med bibehållen eller ökad kostnadsnivå, riskerar att leda till:

- Lägre måluppfyllelse
- Individuella behov och anpassningar får stå tillbaka
- Minskad skolnärvaro och ökad andel avhopp
- Satsningar på kompetensutveckling av personal uteblir
- En försämrad arbetsmiljö för elever och personal

Gymnasieskolan är den sista skolformen i utbildningskedjan innan stadens ungdomar förväntas ha nått sina mål med utbildningen – att etablera sig på arbetsmarknaden eller gå vidare till fortsatta studier.

Utan en gymnasieskola med tillräckliga resurser för att omhänderta elevernas behov och ge stöd och stimulans till alla elever så att de utvecklas så långt som möjligt ökar risken för att ungdomar inte lyckas etablera sig på arbetsmarknaden eller gå vidare till fortsatta studier. Ur ett samhällsperspektiv kan detta leda till utanförskap och ohälsa, med höga samhällsekonomiska kostnader som följd.

Volymökning samt förändrat omsorgsbehov för elever inom anpassad gymnasieskola

Sedan den reformerade gymnasiesärskolan infördes hösten 2013 (GYS13) har elevsammansättningen i skolformen förändrats. På såväl de nationella programmen som de individuella programmen finns en ökande andel elever med stora eller mycket stora behov av extra anpassningar, särskilt stöd och andra stödinsatser, exempelvis anpassningar av den fysiska lärmiljön på grund av multifunktionsnedsättningar.

Andelen elever på de mer resurskrävande individuella programmen inom den anpassade gymnasieskolan i Göteborg är i nivå med liknande kommuner och riksgenomsnittet. Trots detta har Göteborg en betydligt lägre kostnad per elev (470 tkr 2023) än liknande kommuner (532 tkr) och riket (494 tkr).

Utbildningsnämndens tilldelning av ram utgår bland annat från volymförändringar enligt befolkningsprognoser i målgruppen 16–18 år. I den nuvarande modellen tilldelas elever i gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan ersättning utifrån en lika stor schablon.

Snittkostnaden för en elev i anpassad gymnasieskola är cirka 4 gånger högre än snittkostnaden för en elev i gymnasieskolan. Utbildningen i den anpassade gymnasieskolan är 4 år. Antalet Göteborgselever som har rätt till skolformen anpassad gymnasieskola förväntas öka succesivt de kommande åren, och betydligt mer än den generella förväntade befolkningsökningen i åldersgruppen 16–18 år.

Sammantaget innebär den ökande elevvolymen och elevernas omfattande individuella behov att den anpassade gymnasieskolan tar en allt större andel av den gemensamma resurstilldelningen med gymnasieskolan, då den nuvarande finansieringsmodellen i staden inte särskiljer elever i de olika skolformerna. Ersättningen till gymnasieskolorna minskar i proportion till ökande kostnader för en större andel elever i den anpassade gymnasieskolan. Detta bör utbildningsnämnden kompenseras för i en ramförstärkning.

För att eleverna skall få förutsättningar att nå utbildningens mål behövs förstärkning med såväl lärare och specialpedagoger som elev- och specialassistenter. Den förändrade elevsammansättningen innebär även nya

arbetsmiljökrav då fler elever med utåtagerande beteende finns i verksamheten.

En resursförstärkning krävs de kommande åren utifrån den faktiska kostnaden per elev i anpassad gymnasieskola och den prognostiserade elevökningen framåt.

Nationella skolreformer

Samtidigt som verksamheten pressas av den strukturella underfinansiering som beskrivits ovan pågår på nationell nivå ett omfattande reformarbete av svensk skola som ytterligare ökar kraven på verksamheten. För närvarande pågår förberedelser inför implementering av reformen Gy25 samt det nationella professionsprogrammet för rektorer och lärare. Ett stort antal ytterligare statliga utredningar har nyligen presenterats, är på remiss eller kommer att presenteras inom kort (exempelvis *Fler vägar till arbetslivet*, *Tid för undervisningsuppdraget*, *Ett likvärdigt betygssystem* och *En förbättrad elevhälsa*). Regeringen har även aviserat att de kommer att gå vidare med förslag från Skolsäkerhetsutredningen som innebär ökade krav på skolor att arbeta trygghetsfrämjande och brottsförebyggande. Syftet är att skolväsendet ska involveras i arbetet för att motverka brottsligheten och öka säkerheten inom skolan och i samhället i större utsträckning och mera systematiskt än idag. Förslagen innebär bland annat att skolor ska ha beredskapsplaner och ett löpande beredskapsarbete, samt att läroplanerna justeras så att skolan får ett förtydligat uppdrag att förmedla och förankra en grundläggande respekt för att följa samhällets lagar och regler. Kombinerat med förslagen i den statliga utredningen Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan ser utbildningsnämnden att skolans uppdrag kommer att förändras och utvidgas. I utredningen om trygghet och studiero föreslås bl.a. att rektorns ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero i skolmiljön ska tydliggöras i skollagen, och att lärarna ska få större befogenheter att hantera ordningsstörningar. Det föreslås även nya regler kring omplacering och avstängning av elever.

En kostnad som redan uppstått, kopplat till reformerna i skolväsendet, är den ramminskning som gjordes för utbildningsnämnden för att rättning av digitala nationella prov skulle ske centralt och inte belasta verksamheten. Skolverket har dock skjutit införandet av den centrala rättningen på framtiden med flera år. Skolorna behöver därför fortsatt utföra själva rättningsarbetet men utan den finansiering som drogs in för ändamålet, samtidigt som projektet för införande av de digitala proven fortlöper.

Mot bakgrund av det reformarbete som pågår nationellt krävs arbetsinsatser och anpassning av arbetssätt samt kompetensutveckling av personal. Av denna anledning är det än viktigare att gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan tillförs resurser för att säkerställa kvalitet och likvärdighet, samtidigt som verksamheten anpassas efter den nationella styrningen.

Utbildningsnämndens övergripande ansvar för stadens studie- och yrkesvägledning

I syfte att uppnå en likvärdig studie- och yrkesvägledning samt en hög valkompetens hos eleverna behövs en fortsatt uppbyggnad av stöd till skolpersonalens studie- och yrkesorienterande insatser i grundskolans tidiga åldrar samt anpassad grundskola.

Det krävs även en ökad tillgång till studie- och yrkesvägledare genom hela utbildningskedjan. Målsättningen är att uppnå riksnittet för antalet elever per studie- och yrkesvägledare. För att fortsätta ambitionsökningen, som påbörjades för flera år sedan men som avstannat senare år, så krävs en utökning med 10 tjänster under 2026.

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Ekonomi

Nämndens uppdrag kategoriseras inom fem verksamheter. Dessa är till största del organisatoriskt knutna. Men det finns verksamhet som utförs inom olika organisationer.

Nedan följer en beskrivning av vad respektive verksamhet avser, en ekonomisk redovisning för verksamheten utifrån delårsrapport mars samt en prognos för helåret.

5.1.1 Förvaltningsgemensamt

Förvaltningsgemensamt avser dels de avdelningar som återfinns centralt inom organisationen. Dessa är Avdelningarna Planering och utveckling, HR och kommunikation, Digitalisering och innovation samt Administration och ekonomi.

Inom det förvaltningsgemensamma återfinns intäkter och kostnader för den verksamhet som ej är direkt kopplad till elev och därmed inte fördelas ut till respektive skolenhet. Här återfinns kostnader såsom facklig verksamhet, omställningskostnader, gemensamma lokaler, försäkring från Göta lejon.

Det finns även förvaltningsgemensamma IT-kostnader såsom systemförvaltning och licenser.

Ekonomiskt resultat

<i>Tkr</i>	Ack utfall 2025	Ack budget 2025	Avvikelse mot budget	Budget helår 2025	Prognos helår 2025
Kommunbidrag	50 401	50 396	5	201 565	201 565
Intäkt	1 811	1 728	83	6 911	7 137
Personalkostnader	-22 156	-24 434	2 277	-93 784	-89 480
Övriga kostnader	-26 920	-29 305	2 385	-114 692	-117 966
Resultat	3 127	-1 615	4 742	0	1 256

Resultat

Kommunbidraget samt intäkterna är i nivå med budget.

Personalkostnaderna är 2,3 mnkr lägre än budget. Detta beror främst på ännu ej tillsatta vakanser samt sjukfrånvaro på de förvaltningsgemensamma avdelningarna. Även förvaltningens enhet för omställning och övertalighet påvisar en positiv avvikelse på personalkostnader eftersom det inte är lika många personer i övertalighet som budgeterat.

Övriga kostnader är 2,4 mnkr lägre än budget. Detta beror främst på lägre IT-kostnader från Intraservice.

Prognos

Prognosen för de förvaltningsgemensamma avdelningarna visar en positiv avvikelse på 1 mnkr. Detta beror på vakanser i början på året samt lägre IT-

kostnader från Intraservice.

5.1.2 Gymnasieskola

Gymnasieskolan syftar till att förbereda ungdomar för yrkeslivet och/eller vidare studier. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta idéer i handling och att lösa problem. Alla elever ska få utveckla sin förmåga att ta initiativ och ansvar samt att arbeta både självständigt och tillsammans med andra. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Gymnasieskolan ska sträva efter flexibla lösningar för organisation, kursutbud och arbetsformer, samt samverka med de obligatoriska skolformerna, med universitet, högskolor och med arbetslivet.

Utbildning sker både i intern regi genom kommunala utbildningsplatser men även genom köpta elevplatser hos fristående aktörer. Dessa fristående aktörer är dels de fristående gymnasieskolorna i Göteborg men det finns även elever som har valt en skolplacering utanför Göteborgs kommun. Kostnad uppstår även för specialplaceringar.

Utbildningsnämnden har ett kostnadsansvar för alla elever som är folkbokförda i Göteborg i ålder 16-20 år

Till detta tillkommer intäkter för de elever som är folkbokförda i en annan kommun men har valt en kommunal skola tillhörande Göteborg Stad.

Kostnader och intäkter hanteras dels på respektive gymnasieskola men även övergripande på förvaltningen.

På skolenheten hanteras det som finns inom rektors mandat te x lönekostnad för skolenhetens anställda, läromedel och IT-verktyg. Ett programpris finns beräknat för varje program och finansiering utgår till skolenheten utifrån hur många elever som är registrerade på skolan.

Inom respektive skolområde återfinns även en organisation för service där kostnader hanteras för te x lokalvård, skolmat och vaktmästeri. Dessa kostnader hanteras inom gymnasieområdet och täcks av det beräknade programpriset.

Till detta finns centralt hanterade kostnader såsom lokalhyra, skolskjuts, myndighetsutövning, övergripande marknadsföringsinsatser, generella IT-tjänster.

Ekonomiskt resultat

<i>Tkr</i>	Ack utfall 2025	Ack budget 2025	Avvikelse mot budget	Budget helår 2025	Prognos helår 2025
Kommunbidrag	578 784	578 784	0	2 315 112	2 315 325
Intäkt	156 857	148 496	8 361	595 342	610 488
Personalkostnader	-264 634	-273 175	8 541	-991 54	-975 601
Övriga kostnader	-484 821	-486 733	1 912	-1 920 672	-1 950 210
Resultat	-13 814	-32 628	18 814	-2 172	0

Resultat

Intäkterna är 8 mnkr högre än budgeterat för perioden. Drygt hälften av den positiva avvikelsen förklaras av stipendiemedel och intäkter i EU-projekt där motsvarande kostnad återfinns hos gymnasieskolorna. Ersättning för återsökt moms utifrån den extra utbetalningen till fristående efter 2024 års bokslut påverkar

avvikelsen med 2 mnkr. Även intäkter för sålda platser inom gymnasieskolan är högre än budget för perioden.

Personalkostnaden är 9 mnkr lägre än budget vilket till viss del beror på lägre sociala avgifter än budgeterat. Den stora orsaken är dock lägre personalkostnader på gymnasieområdena då planerade tjänster i budget inte tillsats ännu.

Övriga kostnader är 2 mnkr lägre än budget och beror på att vissa kostnader inte fallit ut under perioden utan förväntas senare under året.

Budgeterat antal elever stämmer i stort på totalen med faktiskt utfall hittills under året.

Prognos

Gymnasieskolan har en ekonomi i balans och lämnar en prognos för året i nivå med budget. Inför budget 2025 gjordes ett tillskott samt att elevvolymen räknades ned. Detta medförde att tilldelningen till gymnasieskolorna blev betydande. Från hösten 2024 påbörjades därav ett arbete med att omsätta dessa medel till verksamhet. Detta arbete fortsätter under våren 2025. Det medför att viss andel av den positiva avvikelse som uppstått under början av året kan resultera i ett överskott.

Målsättningen är att verksamheten har en storlek på organisation i enlighet med budget under höstterminen 2025.

5.1.3 Anpassad gymnasieskola

Anpassad gymnasieskola är för ungdomar med intellektuell funktionsnedsättning. Den ska förbereda eleverna för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper, samt förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

Verksamheten bedrivs främst i intern kommunal regi genom de 7 skolenheterna samt viss verksamhet som köps in från externa företag.

Inom verksamheten återfinns även intäkter för elever som har valt en skolplacering på Göteborg Stads anpassade gymnasieskola men är folkbokförd i en annan kommun.

Centralt på förvaltningen hanteras kostnader tillhörande den anpassade gymnasieskolan såsom hyreskostnad.

Ekonomiskt resultat

<i>Tkr</i>	Ack utfall 2025	Ack budget 2025	Avvikelse mot budget	Budget helår 2025	Prognos helår 2025
Kommunbidrag	52 764	52 765	-1	211 057	211 058
Intäkt	14 923	13 898	1 025	57 389	59 294
Personalkostnader	-45 587	-47 029	1 442	-179 208	-177 990
Övriga kostnader	-24 110	-22 721	-1 389	-89 239	-91 119
Resultat	-2 010	-3 087	1 077	0	1 243

Resultat

Ackumulerat resultat är 1 mnkr, vilket främst beror på statsbidrag som överstiger budget samt färre elever i verksamheten. Utökade statsbidrag är inom område lärarassistenter och kompetensutveckling och är 1 mnkr.

Prognos

Prognosen är 1 mnkr som beror på färre elever i verksamheten vilket medför lägre utbetalning av elevpeng. För skolformens verksamhet så ökar statsbidragen vilket möjliggör att förstärkning kan göras av läraravlastande personal. En utökning av resursen för studie- och yrkesvägledning har gjorts under året.

5.1.4 Vuxenutbildning och Yrkehögskola

Studium är Göteborgs Stads vuxenutbildning (Komvux) i egen regi. Studium erbjuder yrkesutbildning inom restaurang och storkök, bageri och konditori, barnomsorg, vård och omsorg, funktionshinder, trädgård samt fordon och transport. Studium erbjuder också svenska för invandrare (sfi), anpassad utbildning för personer som har en intellektuell funktionsnedsättning samt skräddarsydda uppdragsutbildningar för kommuner och företag. Viss vuxenutbildning utförs också på några gymnasieskolor i förvaltningen tex inom Lindholmens tekniska gymnasium och Bräckegymnasiet.

Yrgo är enheten för yrkehögskoleutbildningar. Det är en eftergymnasial utbildningsform där utbildningarna utvecklas och drivs i nära samarbete med näringslivet och innehåller minst en fjärdedel LIA (lärande i arbete), som är yrkehögskolans motsvarighet till praktik. Yrgo ansöker till Myndigheten för yrkehögskolan om att få bedriva yrkehögskoleutbildningar. Yrgo erbjuder även kompetensutveckling för företag.

Verksamheten är helt intäktsfinansierad. Yrgo erhåller statsbidrag från Myndigheten för yrkehögskolan. Den kommunala vuxenutbildningen får ersättning utifrån överenskomna priser från nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning (indirekt kommunbidrag) samt avgift från elever som utför prövning.

Ekonomiskt resultat

<i>Tkr</i>	Ack utfall 2025	Ack budget 2025	Avvikelse mot budget	Budget helår 2025	Prognos helår 2025
Kommunbidrag	-7 309	-7 309	0	-29 238	-29 239
Intäkt	104 811	108 074	-3 263	384 624	380 012
Personalkostnader	-62 761	-63 881	1 120	-243 611	-237 681
Övriga kostnader	-28 408	-28 193	-215	-109 603	-113 092
Resultat	6 333	8 691	-2 358	-2 172	0

Utfallet till och med mars är 2 mnkr sämre än budget. Det beror på lägre intäkter främst inom Sfi. I budget räknades med en högre fördelning i inledningen av året jämfört med tilldelad volym. Även inom anpassad vuxenutbildning är det lägre intäkter och beror på att färre elever söker sig till utbildning. Däremot har fler platser under året beviljats inom yrkesutbildningarna, vilket bidrar till balans på helåret.

Prognos

Prognosen för 2025 ligger i nivå med budget.

5.1.5 Område stadsgemensamt

I verksamheten Stadsgemensamt ingår enheterna Språkcentrum, Vägledningscentrum och Center för skolutveckling.

Center för skolutveckling är en resurs för Göteborgs Stads hela utbildningsområde. Center för skolutveckling erbjuder stöd i forsknings- och utvecklingsprojekt, kompetensutveckling, mötesplatser och andra insatser i nära samarbete med respektive förvaltning. Verksamheten är finansierad via ett kommunbidrag.

Språkcentrum erbjuder modersmålsundervisning och studiehandledning i grundskola och gymnasieskola. Fakturering till grundskolan görs utifrån beställningar där de då indirekt finansieras av kommunbidrag inom grundskola.

Vägledningscentrum ansvarar för studie- och yrkesvägledning i kommunens grund- och gymnasieskolor och för det kommunala aktivitetsansvaret, KAA. Hela verksamheten finansieras genom ett kommunbidrag.

Ekonomiskt resultat

<i>Tkr</i>	Ack utfall 2025	Ack budget 2025	Avvikelse mot budget	Budget helår 2025	Prognos helår 2025
Kommunbidrag	19 148	19 088	60	76 353	76 383
Intäkt	45 898	42 145	3 753	152 544	154 415
Personalkostnader	-60 360	-56 821	-3 539	-207 224	-211 449
Övriga kostnader	-5 103	-5 418	315	-21 673	-21 849
Resultat	-417	-1 006	589	0	-2 500

Resultat

Center för skolutveckling har ett positivt resultat för perioden då avslutad tjänst ej tillsatts på grund av pågående utredning av områdets organisering. Det är dock planerat att köpa in tjänsten fortsatt under året. Även Vägledningscentrum har ett positivt resultat som beror på lägre personalkostnader. Orsaken är en kombination av avslutade tjänster och korttidsfrånvaro. Språkcentrum har ett underskott som hittills är finansierat av grundskolan, vilket gör att resultatet för perioden ligger i linje med budget. Underskottet beror främst på att grundskolan väsentligt har minskat sina beställningar av studiehandledning. Minskningen startade hösten 2023 och har därefter successivt fortsatt. En minskning av antalet lärartjänster påbörjades omgående för att så långt möjligt anpassas till beställningsnivån. En försvårande faktor är att ett stort antal tjänster inte längre kan fyllas upp med studiehandledning. Studiehandledning är en-till-en stöd i undervisningen av elever på sitt modersmål som ett stöd att nå sina mål. Dessutom minskar gruppstorlekar på grund av att fristående huvudmän inte längre kan köpa modersmål som modernt språk av Språkcentrum.

Prognos

Center för skolutveckling och Vägledningscentrum räknar med en budget i balans, där Vägledningscentrum planerar att bemanna inför hösten för det överskott som uppstått i kvartal 1.

Språkcentrum har ett underskott som främst är kopplat till grundskolan och lägre

beställningar av studiehandledning. Detta kommer dock regleras gentemot grundskolan och inte påverka Utbildningsförvaltningens resultat.

Det finns ytterligare ett underskott inom Språkcentrum som är kopplat till gymnasieskolan. Detta kommer av att de fristående skolorna har uppmärksammats av Skolinspektionen på att de inte har rätt att köpa undervisning i modernt språk av Språkcentrum. Det innebär att tjänsteunderlaget minskar betydligt inom ett flertal språk. Omställningen är svår då det uppstår arbetsbrist i ett flertal heltidstjänster i många olika modersmål. Omställningen av tjänsterna kommer att bli problematisk och kräva en övergångsperiod. Detta arbete kan först påbörjas inför nästa läsårs tjänsteplanering. Den del av underskottet som visas i prognos avser därav gymnasiets del medan den del som avser grundskolan kommer regleras mot grundskolan.